

Kulturdepartementet

103 33 Stockholm

Diarienummer Ju2024/02386

Remissyttrande över SOU 2024:75 – Personuppgifter och mediegrundlagarna

Sveriges Tidskrifter är landets största branschorganisation inom medieområdet och representerar ca 350 tryckta och digitala konsument-, fack-, organisations- och kulturtidskrifter. Tidskriftsbranschen omsätter årligen 6,6 miljarder kronor och Sveriges Tidskrifters medlemmar representerar cirka två tredelar av denna omsättning.

Sveriges Tidskrifter noterar att vi inte finns bland de formellt inbjudna remissinstanserna, trots att författningsförslaget direkt berör många av Sveriges Tidskrifters medlemmar. I enlighet med vårt ansvar gentemot medlemmarna lämnar vi härmed följande yttrande.

Sammanfattning

- Sveriges Tidskrifter avstyrker utredningens förslag att försvaga mediegrundlagarna genom delegationsbestämmelser i TF och YGL.
- Sveriges Tidskrifter anser att i och med de två målen från Högsta Domstolen 2025-02-25 har rättsläget förändrats på ett sådant sätt att den nu aktuella utredningen inte kan läggas till grund för den lagstiftning som utredningen föreslår.
- Sveriges Tidskrifter ställer sig i övrigt bakom Tidningsutgivarnas (TU) slutsatser.

Allmänt

Syftet med uppdraget har varit att stärka skyddet för den personliga integriteten när personuppgifter offentliggörs i söktjänster. Sveriges Tidskrifter anser att ett starkt skydd för den personliga integriteten är viktigt, och att det är mycket olyckligt om söktjänster används otillbörligt, såsom för kriminella syften. Dock måste ett omfattande lagförslag som begränsar söktjänster nogra vägas mot tryck- och yttrandefriheten. De medel som utredningen föreslår måste stå i proportion till de mål man eftersträvar.

Högsta domstolens mål från den 25 februari 2025

I två mål från Högsta domstolen (HD) från i februari har förutsättningarna för utredningen i allt väsentligt förändrats. I målen fann HD att det förelåg sekretess när en nyhetsbyrå begärde att få ut ett större antal handlingar som rörde brottmål, och att handlingarna visserligen kunde lämnas ut, men med förbehåll. Domstolen fann att den ordning som lagstiftaren velat uppnå, det vill säga med en trumfande yttrande- och informationsfrihet, inte går att förena med EU:s dataskyddsförordning. Domstolen har därför tolkat den svenska regleringen så att det finns möjlighet att beakta dataskyddsförordningen vid tillämpning av offentlighets- och

sekretesslagen. För att åstadkomma en ordning som innebär en mer övergripande avvägning mellan yttrande- och informationsfriheten och dataskyddet krävs lagstiftningsåtgärder.¹

I likhet med TU och flertalet andra remissinstanser anser även Sveriges Tidskrifter att förutsättningarna för utredningen så väsentligen förändrats med de båda HD-målen ovan, att det nu krävs en ny utredning, där ett säkerställande av tryck- och yttrandefriheten måste ske. Det nuvarande förslaget kan inte läggas till grund för lagstiftning.

Något om förslaget i sig samt förutsättningar för en trovärdig journalistik

Många av Sveriges Tidskrifters medlemmar använder söktjänsterna i sina journalistiska arbeten. Söktjänsterna är många gånger ovärderliga i researcharbetet för den fördjupande journalistiken. Medlemmarnas arbeten med att täcka de journalistiska vita fläckarna blir betydligt svårare utan söktjänsterna. Argumenten att informationen kan inhämtas ändå eftersom det i grunden handlar om offentliga handlingar är inte hållbart. Många mindre och medelstora publicister har idag knappa resurser och en tidsödande research riskerar att döda en granskning och fördjupning. Inom journalistiken är tid ofta en bristvara.

I likhet med TU vill även Sveriges Tidskrifter framhålla vikten av de egenåtgärder som finns på medieområdet såsom Medieombudsmannen och Mediernas Etiknämnd. Båda systemen är väl fungerande och innefattar inte obetydligt skydd för den personliga integriteten.

IMY och dess bedömningar

Sveriges Tidskrifter anser att det i de förslag till begränsningar som utredaren föreslår lämnas ett stort utrymme för subjektiva bedömningar från IMY:s sida. Detta är olyckligt när tryck- och yttrandefriheten ställs mot personuppgifter, och där IMY:s uppdrag är att skydda just personuppgifter.

Det är Justitiekanslern som har att vaka över tryckfriheten och yttrandefriheten.² Som TU påpekar måste IMY först inhämta en bedömning och ett beslut från JK om mediegrundlagarnas räckvidd i varje enskilt fall. IMY saknar den kompetensen.

Stockholm den 10 mars 2025

Sveriges Tidskrifter
Kerstin Neld, VD

Tobias Eltell, Jurist

¹ Se Mål: Ä 3457–24 och Ä 3169–24.

² Se Justitiekanslerns förordning 1975:1345 § 6.